

VOGELTREK IN NEDERLAND 319

verder rolt, of zijn de invasies lokaal? Misschien is de richting van den trek vast te stellen. Ook zal dit laatste mogelijk zijn door de data van eerste aankomst of laatste vertrek van meerdere plaatsen in ons land te vergelijken.

Ziehier zeer in het kort eenige feiten en vragen betreffende den vogeltrek in ons land, die ons hebben doen besluiten tot het organiseren van een net van waarnemers. Laten we hopen, dat de resultaten onze inzichten in het trekvraagstuk zullen verhelderen en ons in staat zullen stellen een beeld te ontwerpen van den trek over Nederland.

W. H. VAN DOBBEN en G. F. MAKINK.

~ ~ ~

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Oproep van het Vogeltrekstation Texel om medewerking. Door het Vogeltrekstation zal een onderzoek ingesteld worden naar het verloop van den vogeltrek over Nederland. Hier-voor is noodig, dat van zooveel mogelijk plaatsen trekwaarnemingen worden bijeengebracht. Om vele en vergelijkbare gegevens te verkrijgen, wordt een kampanje georganiseerd, waaraan iedereen kan meedoen, dus zoowel biologen, vogelkundigen, natuurliefhebbers als leken. Vooral leken verzoeken we medewerking te willen verleen, daar zij tot in alle uithoeken van het land verspreid zijn. Het onderzoek zal alleen op eenige algemeene en makkelijk herkenbare vogelsoorten betrekking hebben.

Zij, die bereid zijn medewerking te verleen, worden verzocht hun naam en adres aan ons op te zenden. Aan hen zullen verdere inlichtingen en een circulaire worden toegezonden met volledige instructies omtrent waarnemingsmethode, vogelkenmerken en noteermanier.

Van de medewerkers wordt het volgende gevraagd:

1e. Tellen hoeveel vogels van enkele soorten in bepaald tijdsverloop op een bepaald punt overtrekken, hun richting precies vaststellen en eventueel bijzonder gedrag noteeren. Dit waarnemen is beperkt tot enkele perioden van pl.m. 8 dagen in het jaar; in zoo'n periode wordt echter op zooveel mogelijk dagen geobserveerd, vanaf een nader vast te stellen morgenuur.

2e. Regelmatig controleeren van boschjes, tuintjes of parken, gedurende bovengenoemde periodes, om doortrek van eenige nachttrekkers vast te stellen.

3e. Opletten op de eerste aankomst en het laatste vertrek van eenige zomervogels en wintergasten.

4e. Ook andere vogelkundige waarnemingen zullen graag worden tegemoet gezien.

W. H. VAN DOBBEN en G. F. MAKINK.

tot 15 Mrt. Zoöl. Laboratorium, Janskerkhof 3, Utrecht
na 15 Mrt. Zoöl. Instituut, Den Helder.

Van Uilen en nog wat. Gisteren lag een doode velduil in den tuin. Dezen vogel heb ik hier nog nooit gezien, waarmee natuurlijk niet gezegd wordt, dat hij hier niet voorkomt. Het cadaver lag tegen een kuikenhok waarin momenteel 4 wilde eenden kuikens kampeeren. Met de maa-machine werd een nest blootgelegd, de ongeschonden eieren werden onder een broedsche kip gelegd. Het experiment gelukte, met wormen, gehakte roodvoorns, slakken, ochtendvoeder en kroos worden de beestjes opgefokt en binnenkort, zoodra ze kunnen vliegen, zullen we ze in vrijheid stellen. De vijver in De Braak of het Friesche veen bij Paterswolde is wel geschikt.

Het komt mij voor, dat de velduil zijn hals gebroken heeft, mogelijk tegen het kuikengaas gevlogen.

Een paar maanden geleden, op een mooien avond kort na zonsondergang maakten de merels een hevig spektakel. Eerst dacht ik aan een kat, die een bezoek bracht aan het nest. Bij onderzoek bleek echter, dat een steenuil een reeds vluchtig jong had bemachtigd, waarmee hij rustig op een tak zat, terwijl de oude lijsters er omheen fladderden. Toen ik er dicht bij was, vloog het diertje er met de buit vandoor, die echter rijkelijk zwaar bleek te zijn, men kon „geen hoogte halen”. 20 m. verder moest reeds gerust worden in een struik en toen ik er snel heenliep, liet de uil de lijster los en ging er vandoor. De lijster bleek ongedeerd en vloog na van den schrik bekomen te zijn naar de ouden. Het is wel aardig zoo'n feit eens waar te nemen. ± 25 jaar geleden was ik getuige van het plunderen van een tuinfluiternest door steenuilen. Het slaan van musschen zag ik dikwijls, doch ik had niet gedacht dat de betrekkelijk kleine vogel zich aan een praktisch volwassen merel zou wagen.

Interessant is dat broeden van den merel hier. ± 20 jaar geleden was het een zeldzaamheid, wanneer hier een lijster broedde en thans is er geen boerderij met enig struikgewas er zonder.

Dit jaar hadden wij nesten in een taxus, een treuriep en in den bijenstal. Drie broedsels werden geroofd, twee door katten en een (de eieren) door eksters. Een paar verdween, de beide anderen kregen het tweede broedsel groot.

Nog een aardig geval van die eksters. Miserabel tuig, dat alles rooft, wat er leeft en niet al te groot is. Eens roofden ze hier een kuiken zoo groot als ze zelf zijn, wat mijn vrouw de ontboezeming ontlokte: „En nu schiet je die akelige beesten dood hoor!” Ze werd echter weer verteederd toen eenige dagen later een rat van bijna 1 kg. door het echtpaar werd doodgemaakt in den grachtswal. De schedel was ingeslagen en doordat het lijk te zwaar was om te transporteren, was ik in staat het te wegen. Dit jaar, na het rooven van de lijstereieren, werd besloten het nest te verwijderen (doodschieten doe ik niet graag).

Toen het nest een oogenblik verlaten was, werd het met robbenhagel uit elkander geschoten. Eenige weken later werd het echter weer opgekalefaterd. Enfin laat ze dan maar! M'n jongste dacht er anders over en met een lange ladder en een dito lat gelukte het, het nest te verwijderen. En wat bleek? Toen ik het nest uit elkander schoot zat er een vogel op te broeden, die gedood werd. De weduwnaar (weduwe) zocht een andere echtvriend(in) en het lijk werd zeer zorgvuldig ingemetseld met klei, mest en gras. De staart alleen was nog zichtbaar. Ko, die de Middelbare Landbouwschool te Groningen bezoekt nam het mee voor dr. Bötke, die naar ik meen eenige foto's nam.

De depressies bij IJsland, en over Ierland, enz. beginnen ons te vervelen. De tarwe is nat genoeg!

Usquert 4 Aug. '32.

L. B.

Let op Atalanta. Op de asters, klimop, guldenroede kunnen we zelfs nog op mooie Novemberdagen Atalanta's zien, tegelijk met kleine vos, dagpauwoog, citroenvlinder, parelmoervlinder en heel misschien ook een enkele distelvlinder. Als de vorst invalt, zoeken ze hun schuilplaatsen (vele reeds eerder) en in Februari en Maart komen ze weer te voorschijn als lenteboden. Is Atalanta dan ook van de partij? Overwintert Atalanta bij ons?

Ook in Engeland is deze vraag gesteld en zij wordt ontkennend beantwoord. Aan de Middellandsche zee, in Algiers leeft Atalanta den heelen winter door, legt eieren, zoodat men omstreeks Nieuwe Jaar en ook later weer de rupsen vindt op de brandnetels. Daar is dus van overwinteren geen sprake, er is geen rustperiode. Men heeft in Engeland geprobeerd Atalanta in „gevangenschap” te overwinteren. Wanneer de vlinders niet gevoerd werden stierven zij reeds in December en Januari. Gevoed wordend hielden zij het uit tot in Maart, maar ze kwamen niet tot eieren leggen.

Het is dus zeer onwaarschijnlijk, dat Atalanta zou overwinteren aan de Noordzee.

JAC. P. TH.

De winter in 1932. Met deze deel ik u mede dat 27 December in Bloemendaal Alnus incana, de witte els reeds bloeide. In Overveen bloeide de hazelaar (Corylus Avellana) ook reeds 24 December.

Haarlem.

H. BOTING.

GEVRAAGD:

JAN P. STRIJOS: „Hoe heet die vogel”; I en/of II; gevuld of ongevuuld. Prijsopgave A. H. LUKEN, Soerenscheweg 172, Apeldoorn.

AANGEBODEN:

Schröder e.a. Handbuch der Entomologie 1925—1929, 3 dln.; Heidenhain Plasma und Zelle. 2 dln., 1907—1911; Lankester e.a. Textbook of zoology, 8 dln. 1901—1909; Mikrokosmos, compleet vanaf jaargang 1916—1917, 16 banden. alles voor meestbiedende.

Verder: Friedberger und Pfeiffer, Lehrbuch der Mikrobiologie, 2 dln. 1919; f 5.—; Ruggles Jates, The mutation factor in evolution, 1915, f 3.—; Plate, Allgemeine Zoologie Dl. I, 1922 f 4.—; Röseler und Lamprecht, Handbuch für biologische Übungen, Zoologie, 1914, f 3.—; Gegenbaur, Vergleichende Anatomie, 2 dln. f 6.—; Sorauer, Pflanzenkrankheiten, 3 dln. 1908—1913, f 6.—; Vitzthum, Viets e.a., Acari, Hydracarina, Oribatei en Ixodoides uit Die Tierwelt Mitteleuropas, 2 deeltjes 1929, f 2,50; Die Naturwissenschaften 1922—1930, gebonden per deel de vier eerste f 5.—, de vijf laatste f 7,50.

Vracht voor kooper. Adres: Dr. J. A. W. GROENEWEGEN, Joh. de Wittstraat 49, Leiden.

Verkade's Album, Zeewateraquarium en terrarium geheel gevuld te ruilen voor Verkade's Album, Bloemen in onzen tuin.

Adres: H. G. VAN DEN HOORN, Padjedijk 10, Purmerend.